

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران
دانشکده پرستاری و مامایی

عنوان

بررسی ارتباط حضورگرایی فیزیکی پرستاران با بهره‌وری آنان در بخش‌های مراقبت
ویژه بیمارستان‌های منتخب دانشگاه علوم پزشکی تهران، سال ۱۴۰۰-۱۳۹۹

پایان‌نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد

نگارنده

سولماز واحدی

استاد راهنما

دکتر ناهید دهقان نیری

استاد مشاور

دکتر فاطمه حاجی بابایی

استاد مشاور آمار

دکتر عباس رحیمی فروشانی

۱۴۰۰

چکیده

مقدمه

در سال‌های اخیر حضورگرایی در حوزه سلامت مورد توجه روزافزونی قرار گرفته است. حضورگرایی مسئله‌ای چالش برانگیز است و عبارت از حضور کارکنان در محل کار هنگام بیماری است. به دلیل طیف وسیعی از مشکلات سلامتی، این پدیده مسئله مهمی در حوزه سلامت محسوب می‌شود. با توجه به خصوصیات حرفه پرستاری و لزوم حضور پرستاران در بالین با توجه به شرایط کمبود پرسنل و عدم جایگزینی مناسب، بررسی حضورگرایی درخور توجه بیشتری است. علاوه بر حضورگرایی، بهره‌وری نیز یکی از مقوله‌های مهم منابع انسانی است. در خدمات پرستاری هدف از بهره‌وری، دستیابی به سطحی از مراقبت پرستاری است که مناسب و مقرون به صرفه باشد. شناخت عوامل و متغیرهای بهره‌وری می‌تواند به بهبود مدیریت و ارتقا سطح بهره‌وری سازمان کمک کند. از آن‌جایی که هزینه‌های رفاه و سلامتی و بهره‌وری پرستاران به عنوان یک بخش ضروری از هزینه‌های بیمارستانی است؛ بهره‌وری این گروه از نیروی کار سلامت موضوع مهمی است که می‌تواند بر بهره‌وری کل سیستم سلامت تاثیر بگذارد. همچنین بهره‌وری پرستاران بزرگ‌ترین چالش برای مدیران بیمارستان است. با توجه به اینکه حضورگرایی به صورت نامحسوس می‌تواند باعث از دست دادن قابل توجه منابع مالی شود؛ و نیز هزینه‌های بهره‌وری پرستاران سلامت و رفاه آنها بخش قابل توجهی از هزینه‌های بیمارستانی را تشکیل می‌دهد، لذا بررسی ارتباط این دو مقوله حائز اهمیت است. با توجه به اهمیت حضورگرایی و بهره‌وری، این مطالعه با هدف " تعیین ارتباط حضورگرایی فیزیکی پرستاران با بهره‌وری آنان در بخش‌های ویژه بیمارستان‌های دانشگاه علوم پزشکی تهران " انجام شد.

روش بررسی: مطالعه حاضر از نوع توصیفی تحلیلی است که به صورت مقطعی در سال‌های ۱۳۹۹-۱۴۰۰ انجام یافته است. ۳۰۵ نفر از پرستاران بخش‌های ویژه بیمارستان‌های دانشگاه علوم پزشکی تهران به روش طبقه‌بندی تصادفی نمونه‌گیری شدند. ابزار گردآوری داده‌ها، علاوه بر پرسشنامه دموگرافیک، پرسشنامه ۶ آیتمی مقیاس حضورگرایی استنفورد و پرسشنامه سنجش بهره‌وری پژوهشگر ساخته بود.

یافته‌ها: حضورگرایی پرستاران در حد متوسط ($15/7 \pm 19/4$) و سطح بهره‌وری پرستاران نیز متوسط ($47/10 \pm 4/19$) به دست آمد. دو متغیر بهره‌وری و حضورگرایی ($r = -0.345$) با یکدیگر رابطه معکوس معنادار داشتند. بین متغیرهای دموگرافیک تنها سن، سابقه کار در بخش ویژه، بیمارستان و بخش کنونی که در حال حاضر در آن مشغول به کار هستند با بهره‌وری پرستاران ارتباط معکوس معناداری داشته است. در معادله رگرسیونی نیز با ورود متغیرهای دموگرافیک و دو متغیر اصلی پژوهش، سهم این ارتباط به صورت معکوس معنادار $p < 0.001$ بود.

نتیجه‌گیری: نتایج حاصل از این پژوهش نشان داد که بین حضورگرایی پرستاران و بهره‌وری آنان ارتباط معناداری وجود دارد. همین ارتباط می‌تواند نشانگر تحمیل هزینه‌های غیرمستقیم زیاد به سازمان حین حضورگرایی پرستاران باشد. با توجه به وجود این ارتباط و شیوع حضورگرایی بین پرستاران و عواقب این پدیده، توجه بیشتر به این پدیده،

و تلاش برای به حداقل رساندن آن در بیمارستان‌ها الزامی است. پیشنهاد می‌شود با تنظیم سیاست‌های سازمانی و مدیریت برای کاهش حضورگرایی اقداماتی صورت گیرد و با اصلاح قوانین و مقررات اداری شرایط را برای مرخصی استعلاجی در زمان بیماری یا ناخوشی برای کارکنان فراهم‌تر سازند.

واژه‌های کلیدی: حضورگرایی، بهره‌وری، پرستاری

Tehran University of Medical Sciences
School of Nursing and Midwifery

Title:

**Investigating the relationship between nurses'
Physical presenteeism and theirs productivity in
critical care units of selected hospitals of Tehran
University of -Medical -Sciences in 2020-2021**

By

Solmaz vahedi

Supervisor

Dr. Nahid Dehghan Nayeri

Advisor:

Dr.Fatmeh hajibabaie

2022

Abstract

In recent years, presenteeism in the field of health has received increasing attention. Presenteeism is a challenging issue, and it means the presence of employees in the workplace during illness. This phenomenon is an important issue in the field of health because of a wide range of health problems. The study of presenteeism is more noteworthy because of characteristics of the nursing profession and the need for nurses to be present in the health care settings, lack of staff and the lack of appropriate replacement.

Productivity is also an important component that is related to human resources. In nursing services, the goal of productivity is to achieve a level of nursing care that is appropriate and cost-effective. Knowing the factors and variables of productivity can help to improve the productivity of the organization. According to the importance of presenteeism and productivity, this study was conducted to "determine the relationship between nurses' presenteeism and their productivity in the critical care wards of hospitals affiliated to the Tehran University of Medical Sciences."

Methods: This study was a descriptive cross-sectional study conducted in the years 1399-1400. As a whole, 305 nurses of critical care units of hospitals of TUMS were sampled by classified random method. In addition to the demographic questionnaire, the data was collected by a 6-item Stanford presenteeism scale and a Productivity Assessment Questionnaire. Data were analyzed by using SPSS software. Pearson and Spearman correlation coefficient and t-test and ANOVA were used. The regression equation was used to predict the effect of variables that were significant in correlation.

Results: Nurses' presenteeism was moderate (19.5 ± 4.7) and nurses' productivity level was moderate (47.4 ± 10.19) too. The two variables of productivity and presenteeism had a significant inverse relationship with each other. There was a significant inverse relationship between some demographic variables such as age, work experience in critical care units and hospital with nurses' productivity. There was a significant relationship between demographic variables of age, work experience in the intensive care unit, hospital with the presenteeism of nurses.

Conclusion: The results of this study showed that there is a significant relationship between nurses' presenteeism and productivity. This relationship can indicate the burden of high indirect costs on the organization during the nurses' presenteeism. Given this relationship and the prevalence of presenteeism among nurses, more attention should be paid to this phenomenon. It is suggested that measures be taken to reduce presenteeism by formulating organizational policies and management.

Keywords: presenteeism, Productivity, Nursing